

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so imenovali vitezom reda zlatega runa kneza Paara, ministra grofa Welsersheimba, grofa Thuna, grofa Festetiča in grofa Andrassyja. — V državnem zboru so v soboto poslanci soglasno vsprejeli resolucijo, naj vlada odpove carinsko in trgovinsko pogodbo z Ogersko. V ponedeljek pa je bil razgovor o banki »Avstriji«, kateri manjka nad 2 milj. gld., in razprava o proračunu naučnega ministerstva. Pri tej je tudi govoril naš poslanec dr. Gregorčič, čegar govor objavimo.

Češko. Cesarski namestnik je postal grof Coudenhove, dozdaž deželni predsednik slezijski. — V nedeljo je kacic 8000 delavcev priredilo shod v Pragi in protestovalo zoper Badenijevo volilno preosnovo. Po shodu so pa grdo razgrajali.

Stajarsko. Danes teden je imel v Gradcu osrednji odbor katol. konservativnega političnega društva posvetovanje. Sklenili so, da se vsakem okraju, kjer ni konservativnega društva, ustanovi katol. politično društvo, da se po mestih pri volitvah postavijo ali samostojni kandidati ali pa vsaj podpirajo protiliberalni.

Koroško. Tudi ta najbolj liberalni deželni zbor se je izrekel zato, da naj vlada odpove trgovinsko in carinsko pogodbo z Ogersko. V zadnji seji se je pa po tretjem branju vsprejela nova lovška postava. — Novo katol. »meščansko in obrtno društvo« je v Celovcu imelo shod. Naj se tudi meščani iz liberalnega spanja prebudé!

Kranjsko. Deželni zbor se ni zaključil, ampak samo odgodil. Snide se takoj po Veliki noči. — Lokalna železnica Vrhnika-Ljubljana se začne že letos graditi. — Dopolnilne volitve v gorenjskih in notranjskih mestih za državni zbor bodo dne 25. febr. — V nedeljo priredi v Ljubljani Iv. Hribar volilski shod.

Primorsko. Govori se, da pride namesto škofa Glavine v Trst poreški škof Flapp, v Poreč pa goriški prost Jordan. Flappa se Slovenci tržaški nikakor ne veselijo. — Po Trstu in sploh po Primorskem pobirajo Lahoni denar za italijanske vojake v Afriki. Tržaški župan je dal 200 lir. Naj rajši odrinejo v Afriko; nihče ne bo za njimi žaloval!

Hrvaško. Ustanovitelj pravaške stranke, dr. Ante Starčević, leži v Zagrebu na smrtni postelji. Žid dr. Frank in framason Folnegovič pa se pulita za prenestvo stranke. — Vsi železniški uradniki po Hrvaškem morajo letos svoja imena pomadjariti.

Ogersko. Zadeva Pulszkyja se ne izroči posebni državnozborni komisiji, ampak sodišču. No, to pa že ne bo prehudo ravnalo z liberalnim sleparjem. Drugače pa so ogerska sodišča neusmiljena, če treba obsoditi kacega pristaša krščanske ljudske stranke. Tako je te dni bil v Budapešti obsojen župnik Knerič »zaradi hujskanja zoper oblastva« na šest mesecev ječe.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče spisujejo encikliko ali pismo, katero pošljejo ogerskim katoličanom o priliki tisočletnice ogerskega kraljestva. — Te dni pojde v Rim kardinal dr. Kopp iz Vratislave.

Italijansko. Dne 5. marcija se snide parlament ali državna zbornica. Vladni nasprotniki bodo gotovo hudo prijimali Crispija zaradi nesrečne vojske v Afriki, in večina preubogega ljudstva jim boe pritrjevala.

Francosko. Senat ali gosposka zbornica je parkrat izrekla nezaupanje sedanjemu ministerstvu. Ministerski predsednik Bourgeois bi kaj rad senat odpravil;

toda to mu bo gotovo spodletelo. — Panamskega sleparja Artona imajo že v Parizu.

Angleško. Vlada misli od državnega zbora zahtevati 10 milijonov funtov sterlingov za zgradbo novih ladij, kajti angleška mornarica ni dovolj močna, da bi se na morju mogla meriti s Francijo in Rusijo vkupe.

Nemško. V Berlinu je okoli 17 tisoč krojačev, ki delajo za veletržce, delo ustavilo zaradi slabega plačila. — Bebel, glava nemških socialstov, je v državnem zboru očital vojnemu ministru, da se z vojaki sila grdo ravna. Žal, da je Beblova precej resnična.

Bolgarsko. Na predlog sultanov so že vse evropske države pripoznale Koburžana Ferdinanda za kneza bolgarskega. — Katoliški škof v Plovdivu je izdal pastirski list, v katerem obžaluje Borisov prestop v pravoslavje. Po katol. cerkvah se več ne moli za kneza.

Turško. V Carigradu so bojda prišli na sled neki zaroti, ki misli izbruhniti dne 29. febr. Bog vé, če se takrat ne začne novo klanje kristijanov? — Armenci v Zeitunu izročujejo orožje, vlada pa oprošča ujetnike, katerih je bilo blizu 15tisoč, večina v prav žalostnem stanju. Reveže zlasti severni Američani podpirajo.

Azija. V daljni vshodni Aziji v Soeulu, glavnem mestu korejskem, je nastal pred tednom punt. Kralj in prestolonaslednik sta bežala v poslopje ruskega poslanika. Ustaši so umorili ministra in sedem visokih državnih uradnikov. 200 ruskov vojakov je prišlo čuvat palače, kjer so se zbrali tudi nekateri poslaniki, da se posvetujejo, kako narediti mir.

Za poduk in kratek čas.

Poročila iz Rima.

(Piše Fr. Kovačič.)

(Dalje.)

Še nekaj znamenitega je v cerkvi »Ara coeli«. Na levo od velikega oltarja je mala kapelica na štirih porfirnih (rdeč kamen) stebrih, pod oltarjem počivajo ostanki sv. Helene, matere cesarja Konstantina. Pripoveduje se dalje, da je tukaj bila nekdaž palača cesarja Avgusta. Ko so ga hoteli razglasiti za boga, premišljeval je in se postil tri dni, ne vedoč, ali bi dovolil to ali ne. Potem se mu pa ravno na tem mestu, kjer sedaj stoji ta kapelica, prikaže čudna prikazen. Videl je nebo odprto in na oltarju v zlatem okrogu nebeško lepo devico z detetom v naročju, slišal je tudi skrivni glas: »To je oltar Sina božjega«. Vsled te prikazni je cesar prepovedal ljudstvu, da bi ga častilo kot boga. Na onem mestu pa, kjer je videl prikazen, je dal sezidati oltar in nanj zapisati: »Oltar prvorojenega boga«. Zaradi tega še se cerkev dandanes imenuje »Ara coeli«, kar se po slovenskem pravi »nebeški oltar«. Kako pomenljiva je ta pravljica! Na Kapitólu je bil nekdaž poglaviti tempelj malika Jupitra, variha rimske države, dandanes pa se na Kapitólu ponosno vzdiguje lepa cerkev, v kateri se na posebni način časti božje Dete. Več pravljic je, ki pravijo, da je tudi v Rimu bilo nekako naznanjeno rojstvo Zveličarjevo.

Onstran Tibere stoji jako stara cerkev S. Maria in Trastevere. Že ob času preganjanja v 3. stoletju so imeli kristijani tukaj svoje svetišče. Blizu velikega oltarja je še dandanes zapisano: »fons olei« t. j. »studeneč olja«, ker da je na tem mestu malo pred Kristusovim rojstvom začelo iz zemlje olje izvirati. Jako verjetno je, da so Rimljani zvedeli zveličarjevo rojstvo, ker gotovo je, da so v Rimu vedeli, kako je Herod pomoril nedolžne otroke. Ko je cesar Avgust to slišal,

je rekel sicer kosmate, pa značilne besede: «Boljše je biti svinja, kakor Herodov sin».

Sv. Štefan v Rimu ni zapovedan praznik, pač pa praznik sv. Janeza. Ta dan sta v lateranski cerkvi izloženi glavi sv. Petra in Pavla in pa tista miza, pri kateri je Jezus opravil zadnjo večerjo. »Herodeževega« ali »pamitive« Rimljani ne poznajo, rimski paglavci imajo ob Treh kraljih »svoj dan«. Že v nedeljo popoldne pred Tremi kralji so začeli trobiti po ulicah, da je bilo strah. Vsak pobalin mora imeti ta dan dolgo trobento iz »pleha«. Po 15—20 se jih spravi skupaj in grejo od ulice do ulice in trobijo, da bi človek lahko iz kože skočil. Mislil sem, da se bo začelo zidovje podirati, kakor nekdanj v Jerihu. Še po polnoči so nam trobili za »lahko noč«. In drugi dan na ulicah ni bilo drugo slišati kakor trobentanje.

Sv. Trije kralji so v Rimu jako imeniten praznik. Posebno Grki in Armenci ga slovesno obhajajo. Najbolj zanimljivo je v cerkvi sv. Andraža della Valle. Na velikem oltarju so postavljene »jaslice«. Marija drži Dete v naročju, poleg nje stoji sv. Jožef z lilijo v roki. Trije modri klečijo pred Detetom in mu darujejo svoje darove. Vsi so v naravni velikosti. Skozi celo osmino je ob 11. uri pridiga, pa vsaki dan v drugem jeziku. Letos se je pridigovalo: italijanski, francoski, angleški, nemški, španski in — poljski. Pri poljski pridigi so se zbrali v Rimu bivajoči Poljaki in drugi Slovani, — bilo nas je okoli 200. Vsaki dan se opravljajo slovesne sv. maše v vseh mogočih obredih. Tu lahko vidiš poleg naše rimske maše ambrozijanski obred, grški, armenski, koptiški, staroslovenski. Prava slast je za Slovana, ko v Rimu sliši naenkrat staroslovensko sv. mašo. — Ta slovesnost mi ne bo izginila nikdar iz spomina. Tukaj vidi človek prav živo, da je naša sv. cerkev edina in katoliška t. j. splošna. Koliko narodov ima v svojem krilu, črne, bele, rjave in kake vse!

Koliko različnih obredov je v njej, pa v bistvu so vsi edini, v vseh se daruje nebeškemu Očeta eno Jagnje božje. Kakor modri iz Jutrovega, tako se te dni zbirajo vsi narodi okoli Kristusa, vsi jeziki ga hvalijo, vsi narodi padajo na kolena pred njim, ker vsi so poklicani v njegovo kraljestvo. Zato ima ta slovesnost v Rimu jako globok pomen.

Z božičnimi prazniki sklepam tudi svoje poročilo. Morda še me kdo vpraša, kakšno vreme imamo o novem letu v Rimu? Mrzlo je; okoli po gorovju je sneg, na ravnici ga sicer ni, vendar severni stric včasih tako brije, da se človeku kosti tresejo. Po več dnij je oblačno, pogostoma dežuje, na »Janzevo« je celo grmelo. Kadar pa posije zlato sonce, tedaj pa še metulji in muhe letajo po zraku. Moram pa reči, da je štajarska zima vsaj v tem boljša, ker imate zakurjene peči. Kaka dobrota je to, pri topli peči sedeti in gledati, kako zunaj s snegom mete! Nikdar nisem toliko spoštovanja imel do tople peči, kakor sedaj, ko je nimam in me noč in dan zebe! Do svidenja!

Smešnica. Posestnik R. v R. ima od stanovanja četrť ure oddaljen hlev s »kašperjem«, kjer si lahko žganke kuha. Ta mož vam nemški hrusta, kakor ščetinovec koščice, »dreissig, dreissig«. Nekoč mu reče žena: »Ti, ne delaj mi več zoper g. fajmoštra!« — »Kaj?« zarentači, da se je vse iskrilo, »ali ti tudi s Slovenci držiš?« Pobasal je odejo in druge posteljne stvari v veliki prt in nesel, kakor cigan svojo culo, v isti hlev, in celi teden ni prišel k svoji ženi.

Razne stvari.

Domače. (Obletnica.) Danes, dne 20. febr., je minolo 18 let, kar so bili sedanji slavno vladajoči sv. oče, Leon XIII., izvoljeni za papeža. Zaradi te obletnice so ob 8. uri peli mil. knezoškof v stolni cerkvi slovesno sv. mašo s »Te Deum«. Po drugih cerkvah se pa bode v ta namen pri enem sv. opravilu zapela zahvalna pesem prihodnjo nedeljo.

(Gozd pogorel.) Pred tednom je v župniji Stranice zgorelo neki posestnici iz Vitanja 5 oralov gozda. Ogenj je zakrivil neki tobakar, ki je gorečo užigalico vrgel v suho travo. Škoda znaša okoli 250 gld.

(V Kamnici pri Mariboru) se je na povelje okrajnega zdravnika za tri tedne zaprla šola zavoljo oslovskega kašlja, ki se zelo razširja med otroci tako, da jih je nekaj že umrlo.

(Učiteljstvo.) Nadučitelj je postal v Dolu gosp. Anton Gnus, učitelj v Gornji Rečici, in učitelj v Vitanju g. Rud. Koser, podučitelj v Šmartnu pri Slov. Gradcu; stalno službo so pa dobili gg. podučitelji, oziroma podučiteljice: Fr. Serajnik na Ptujski gori, V. Šerona pri Sv. Marku, J. Žunkovič v Majšbergu, F. Rosenstein v Čadramu, Klotilda Pirh pri Sv. Urbanu, Karolina Mikuš v Reichenburgu, Ivana Kralj v Središču in Emilija Brus v Konjicah.

(Mrak meseca.) Dne 28. febr. bode mrknila luna. Mračenje se bo začelo po sedmej uri zvečer in bo končalo po deseteh uri. Če bo dopuščalo vreme, bode se mrak lahko opazoval tudi po naših krajih.

(V Slov. Gradec) je te dni prišel za davkarja g. J. Strgar iz Gröbminga, dasi so se župan dr. Tomšek, Kramer in Winkler v Gradec vozili in ondi bržčas na glavo postavili, češ, ta J. Strgar ne sme priti v naš nemški Slov. Gradec, ker ima posebni naglavni greh — ker je Slovenec.

(»Südmark« in deželni zbor.) Štajarski deželni zbor je prošnjo nepotrebne »Südmarke« za podporo s 24 glasovi proti 24 odklonil. Kadar bodo pa v deželni hiši sami Starkelni, Wokauni, Schreinerji in Kienzli sedeli, tedaj bo pa slo.

(Zlato poroko) sta dne 9. febr. obhajala v Ljutomeru 84letni Janez Fric in 78letna Marija, rojena Belec, s Kamenščaka. V zakonu že živita 53 let.

(Ženo zastupil.) Dne 7. febr. so v Ormožu zaprli kočarja Marka Kraja iz Sodinec in njegovo ljubico, ker je bojda on svojo ženo, ki je dne 4. febr. umrla, z mišnico zastupil.

(Tatvina.) Dne 9. febr. je postopač Ant. Vodišek iz Št. Lenarta pri Laškem ulomil v župnišče pri Sv. Martinu poleg Velenja in župniku ukradel okoli 55 gld.

(Deklica zgorela.) Pri Sv. Tomažu, v občini Škofja vas, zažgal je dne 8. febr. posestnik M. Hriberšek na polju trnje, da bi ga uničil. Njegova triletna hčerka, katero so brez varstva samo doma pustili, sla je gledat gorečega grma, pa prišla tako blizu, da se jej je obleka unela; in se je uboga deklica tako opekla, da je še isti dan umrla. Stariši se bodo morali zdaj pred sodnijo zagovarjati.

(Napad.) Oni četrtek je hodil mariborski mesar J. K. v Jarenino nakupovat živine. Ko je bil v Pesnici nazaj grede vlak zamudil, hotel je iti peš. No poti od pesniškega kolodvora proti državnim cestam so ga napadli trije močni fantje, da bi ga oropali. Čeravno so ga na glavi hudo ranili, vendar je srečno zbežal v Leitersberg, kjer je prenočil.

(Zabavne knjižnice) za slov. mladino, koje izdaje g. učitelj Ant. Kosi v Središču, izšel je ravnokar 5. zvezek. Tudi ta snopič prinaša mladini, pa tudi odraslim ljudem dokaj raznovrstne zanimive tvarine.